

Демокрация по български!

Парламентарните избори завършиха. Големият брой на недействителните бюлетини, низката избирателна активност за пореден път подсказаха, че българският избирател не вярва и не е убеден, че неговият глас е решаващ и има някакво значение при определянето на изборния резултат.

Пореден парламент и поредно погазване на демокрацията с появата в него отново на независим депутат – учителката по биология Ана Баракова от листата на ББЦ.

За какъв преход към демокрация в България може да става дума, след като този път народни избранници, още не влезли в парламента, не спазват и нарушават основни принципи на демокрацията.

Трябва ли да припомним, че демокрацията съвсем не означава единствено и само свобода на словото, всеки да говори каквото и когато си поиска – депутатите свободно да обиждат, да ругаят и злословят от парламентарната трибуна и в медиите, а публичното пространство да се превръща в арена на прояви на словесна слободия.

Забравихме ли, че демокрация означава народовластие, а в едно демократично общество народът упражнява това свое основно право, гарантирано от конституцията, единствено на избори посредством гласуване за кандидатите от различните политически партии и формации.

Не че конституцията ни е кой знае какво, но за сега нямаме друга. Сравнявайки българката конституция с италианската, например, прави впечатление, че българската е разводнена и много по-“обемна” – българската има 169 члена, а италианската 139 члена, от които една голяма част са за териториалното устройство на Италия /20 провинции/ и за устройството на италианския двукамерен парламент. Освен това, в българската конституция има доста абсурдни текстове и правни норми, които повече подходат на закони, а не на конституционни норми? Вече години народните избранници в парламента не намериха време и воля да направят необходимите поправки в нея, за които не е необходимо да се свиква Велико народно събрание.

Как става така, че в българския парламент се пръкват “независими” депутати, за които на изборите не е подаден нито един глас като независими кандидати?

Какво означава, избран депутат от листата на една партия да може да реши да премине към друга парламентарна група или да се обяви за “независим” – независим от кого, от българския избирател, от партията, в листата на която той е избран в парламента?

Възможно ли е това да става по силата на един административен акт - правилник за работата на народното събрание, който, благодарение на “корифеите по право” от

управляващото мнозинство в предишния парламент, под благосклонния поглед на конституционния съд, отново бе поставен над върховния закон - конституцията на РБ.

На 12 ноември в парламента бе внесен проект за правилник за работата на НС и медиите гръмко оповестиха – край на парламентарното номадство – т. е. че депутатите от една парламентарна група вече няма да могат да се присъединяват към друга парламентарна група, но ще могат като “независими” да образуват отделна парламентарна група, но не по-малка от 10 депутати. Остава открит въпросът – коя част от гласувалите на избори ще представлява тази група или ще представляват т.н. независими? Не продължава ли с това порочната практика на българския парламент грубо да нарушава вота на избирателите?

Не е ли редно, след като даден депутат реши, че си сменя политическите възгледи т.е. и принадлежността си към партията, с листата на която е избран за депутат, вместо да се обявява за “независим”, да е длъжен да напусне парламента и на негово място да влезе следващият от листата на съответната партия, която народът е избрал, упражнявайки на избори своята власт?

Какво демократично имаше в това, че в предишния парламент, партия, която по време на изборите не е съществувала и поради това не е имала свои кандидати за депутати и за която никой не е гласувал, след като е учредена дълго време след парламентарните избори, изведнъж вече да има свои представители в парламента? Дали българският парламент не желае да даде пример на Европейския парламент, така че избраните нови евродепутати от България да получат правото в даден момент да могат да решат, вместо да представляват България, да представляват, примерно, Турция или Украйна?

Всъщност, легитимен ли е бил българският парламент след появата в него на “независими” депутати или на депутати, които преминават от една в друга парламентарна група, което променя конфигурацията на представителност, за която българският избирател е гласувал на последните избори, т.е. и е в единия и в другия случай има груба подмяна на вота на избирателите? Легитимен ли ще бъде и този парламент, ако приеме отново правилник, който отменя основно демократично право, записано в конституцията. Тревожно е, че подмяна на вота на избирателите по примера на българския парламент вече става и на местно ниво.

Странно е, че с две изключения – едно списание и един артист - политолози, медици, анализатори, прависти, юристи, магистрати и т.н. продължават да заобикалят и да не поставят този въпрос.

Дали тази практика на подмяна на вота не води, колкото и странно да звучи, до намаляване на изборната активност, тъй като все повече българи биха си задали въпроса, защо да си губя времето до гласувам, след като така или иначе моят глас не

означава нищо и лесно може да бъде подменен с един парламентарен административен акт? Интересен е въпросът – при всички призови за мерки за повишаване на изборителната активност, дали някому не е изгодно всъщност намаляване на изборната активност? Две бяха партиите, за които в изборите до сега изборната активност не беше от особено значение, разчитайки на постоянния брой гласоподаватели от “твърдия” си електорат. След последните избори остана само една, в другата изведнъж се заговори за задължително гласуване, за отмяна на преференциалния вот, за мажоритарни избори и т.н.!!!

Неясно защо, и шестте политически формации, преставени в парламента. започнаха с пазарлъци за състава на бъдещото правителство, вместо да търсят консенсус за една програма на законодателни приоритети в работата на парламента и едва след това да съставят правителство, което да реализира тази програма. Вече имаме правителство на компромисите, но дали то ще просъществува достатъчно дълго, за да реализира належащите реформи в здравеопазването, образованието, съдебната система и системата за национална сигурност, ще зависи единствено от това, народните избраници да успеят да постигнат съгласие за за приоритетите в своята работна програма.

Може би, ще бъде най - правилно на първо време народните избраници, наред приеждането на нов правилник, с наложителната актуализация на бюджета, да започнат и работа по приеждането на нов изборителен закон на основа на широки консултации, за да се избегне опасността от евентуално провеждане на нови предсрочни парламентарни избори на основата на действащия сега закон, сътворен набързо и непрофесионално от управляващото мнозинство в предишното Народно събрание. Едни нови извънредни избори, по сега действащия закон, едва ли биха били по-различни по своите резултати от последните избори.

Ако бъдещият парламент не успее да преодолее възможните противоречия между парламентарните групи и се стигне все пак до предсрочни избори, нека поне те законодателно да бъдат по – добре подплатени.

Необходимо ще бъде в евентуалния нов изборителен закон да се предвидят много по - строги санкции при доказано закупуване на гласове, въвеждане на принципа на отседналост и на пълна преференциалност, отнасяща се до всички кандидати в листите на партиите и формациите и така да има равнопоставеност на всички кандидати пред изборителите, а не водачите на листи автоматично да бъдат избирани, без изрично да е гласувано за тях, което предварително обесмисля до голяма степен вота на изборителя.

София, ноември 2014 г.

Любомир Николов